

บทกัศย๋อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความเชื่อและพิธีกรรมไหว้ครุคนตรีไทย: กรณีศึกษานักคนตรี
วงไทยบรรเลง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อผู้เขียน นางเจติยา สุวรรณสุนทร

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา ไทยศึกษา

ปีการศึกษา 2549

คณะกรรมาการที่ปรึกษาวิทยาลัย

1. รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ อนันตสานต์
3. ดร. ปัญญา รุ่งเรือง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในพิธีไหว้ครู
คนตรีไทยประจำปี และเพื่อศึกษาลักษณะพิธีกรรมไหว้ครูคนตรีไทยประจำปีของ
นักดนตรีวงไทยบรรเลง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือประเภทแรกเป็นข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในศิลปการแสดงและดนตรีไทย เอกสารความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า ดุริยเทพหรือครูเทวดาและครูเทพอสูรตลอดจนครุฑฯ และเอกสารเกี่ยวกับพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทยประจำปี

ข้อมูลประเภทที่สองเป็นข้อมูลภาคสนามจากการเข้าร่วมสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในพิธีไหว้ครุคนตรีไทยประจำปีของวงไทยบรรเลง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักดนตรีวงไทยบรรเลง นักปราชญ์ท้องถิ่น พระภิกษุ และชาวบ้านอำเภออัมพวา

ผลการวิจัยพบว่า พิธีไหว้ครูดนตรีไทยประจำปีของวงไทยบรรเลงเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ปราบกฏความเชื่อของนักดนตรีวงไทยบรรเลงหลายประการ คือ

ความเชื่อต่อเทพเจ้าชั้นสูงในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ได้แก่ พระพรหม พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพิฆเนศวร ความเชื่อต่อครุฑหรือครุฑเทวดาทางดนตรีไทย คือ พระวิฆณุกรรม พระปัญจสีขร พระประโคนธรรพ ความเชื่อต่อครุฑพอสูหรือองค์พระพิราพ และความเชื่อต่อครุฑาญี ได้แก่ พระภรตญาญีหรือพ่อแก่

ข้อมูลการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าครุฑดนตรีไทยที่นักดนตรีวงไทยบรรเลงนับถือและเกรงกลัวมากที่สุด คือ องค์พระพิราพ นอกจากนี้ นักดนตรีวงไทยบรรเลงยังมีความเคารพบูชาอย่างใกล้ชิดต่อพระภรตญาญีหรือพ่อแก่

วงไทยบรรเลงจัดพิธีไหว้ครูประจำปี 2546 ในวันพฤหัสบดีโดยจัดพิธีสงฆ์ในช่วงเวลาเช้าก่อนประกอบพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทย จากนั้นช่วงเวลาย่ำเป็นการประกอบพิธีครอบครูเพื่อเรียนเพลงหน้าพาทย์ระดับต่าง ๆ และพิธีครอบเพื่อรับมอบฉันทะในการสอนดนตรีไทยให้แก่ผู้อื่นปรากฏว่าไม่มีการประกอบพิธีครอบเพื่อมอบกรรมสิทธิ์ให้แก่ศิษย์อาวุโสเป็นผู้อ่าน โองการไหว้ครูและทำหน้าที่ประธานผู้ประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทยประจำ ซึ่งวงไทยบรรเลงจัดลำดับขั้นตอนพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทยเช่นเดียวกับ วงนายถึกสมัยก่อนและคล้ายคลึงกับการจัดของสำนักดนตรีหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทุกประการ

ABSTRACT

Thesis Title Beliefs and Ritual in Thai Classical Music Wai Khru
Ceremonies: A Case Study of the Musicians in the
Thai Banleng Ensemble in Amphoe Amphawa,
Samut Songkram

Student's Name Mrs. Jetiya Suwansunthorn

Degree Sought Master of Arts

Major Thai Study

Academic Year 2006

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Praphon Ruangnarong	Chairperson
2. Assoc. Prof. Sowalak Anantasant	
3. Dr. Panya Rungruang	

The purpose of this research is to analyze and describe the beliefs and ritual in Thai classical music Wai Khru ceremonies by compiling a case study of the musicians in the Thai Banleng Ensemble in Amphoe Amphawa, Samut Songkram. The methodology used in this research is qualitative in nature, based on in-depth interviews conducted with musicians from the Thai Banleng Ensemble, as well as monks, local residents from the Amphawa community and local scholars. The researcher also participated in the Thai classical music

Wai Khru ceremonies performed by the Thai Banleng Ensemble. The results of this study are presented in the form of a descriptive analysis.

The results of the study reveal that the Thai classical music Wai Khru ceremonies performed by the Thai Banleng Ensemble depicts the beliefs of its musicians regarding the following Brahmin deities: Phra Phrom (Brahma), Phra Isuan (Shiva), Phra Narai (Vishnu), and Phra Khanes (Ganesh).

The ensemble's Wai Khru ceremonies also describe their beliefs in the Gods of Music, namely Phra Vissukam or the Creator of Musical Instruments, Phra Panjasikorn, a player of the vina, and Phra Prakhontap, the God of Drums. Furthermore, the musicians of Thai Banleng Ensemble also believe in the lineage of musical teachers: Phra Khru Ruesi or Rishi Bharatamuni who was a great teacher of dramatic arts, and Phra Phirab or Yaksha dancer.

The research confirms the fact that Thai Banleng Ensemble's Musicians have a strong belief in Phra Phirab and Phra Khru Ruesi or "Pho kae".

The Thai Banleng Ensemble organized their annual for 2003 on Thursday. The ceremonies begin in the morning with a Buddhist rite before proceeding to the actual Wai Khru ceremonies. Afterwards, the rite of Piti Khrob or initiation rite is held in the afternoon. The Piti Khrob, or rite of initiation, varies: there is an initiation rite for learning different categories of Na Paat songs, and an initiation rite for teaching Thai Classical Music to others. There is no Piti Khrob to appoint the senior musician the presiding teacher or grand guru who performs the Wai Khru ceremonies.

The proceedings of the Thai classical music Wai Khru ceremonies as conducted by the Thai Banleng Ensemble follow the customs of the Wai Khru ceremonies conducted by the late Nai Thuek Ensemble, and are performed in accordance with those of the Thai Classical Music School of Luang Praditphairo (Sorn Silpabanleng).